

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Kanunu

(Resmî Gazete ile ilân : 15 . III . 1950 - Sayı : 7457)

No.
5591

Kabul tarihi
8 . III . 1950

Birinci Bölüm

Genel hükümler

Kuruluş

BİRİNCİ MADDE — 3460 sayılı Kanuna tâbi olmak ve tüzel kişiliği haiz bulunmak üzere (Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu) kurulmuştur. Bu kurum İşletmeler Bakanlığına bağlıdır.

Kurumun merkezi Ankara'dır. Kurum, yurt içinde ve dışında şubeler açabilir ve temsilciler bulundurabilir.

Kurumun yapacağı işler

İKİNCİ MADDE — Kurumun yapacağı işler şunlardır :

a) Her çeşit silâh, mühimmat ve patlayıcı maddelerle askerî ihtiyaçlara yarayan aletler, vasıtalar, makineler, tesisler ve diğer her türlü eşya ve levazım ve yedek parçalar imal etmek ve seri halinde büyük ve küçük tadil ve ıslah işlerini ve diğer tamirleri yapmak;

b) Tesisleri ve imkânları ile karşılayabileceği sivil ihtiyaçlara ait her türlü imalât ve tamirâtı yapmak;

c) 4374 sayılı Kanunun birinci maddesinde yazılı tekel maddelerini yapmak;

d) (a, b, c) fıkralarında sayılan işleri görmek üzere lüzumlu her türlü tesisleri kurmak ve mevcutlarını da tevsi ve ıslah etmek;

e) (a) ve (b) fıkralarında yazılı maddelerin ticaretini yapmak;

Kurum, yukardaki fıkralarda sayılmayıpta kendi iştigal sahasına giren sair işleri de yapabilir.

Millî Savunma siparişleri

ÜÇÜNCÜ MADDE — Millî Savunma Bakanlığı ikinci madde mevzuuna giren bütün ihtiyaçlarını Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna sipariş etmeye mecburdur.

Bu Bakanlık ihtiyaçları için kuruma verilecek yıllık siparişler, Bakanlık ve Kurum tarafından birlikte tesbit olunur ve mütaakıp yıl iş programının tanzimine esas olmak üzere evvelinden kuruma bildirilir.

Bu ihtiyaçlardan vasıf, zaman ve miktar bakımlarından kurumca karşılanamıyacak kısımlar başkaca satın alınabilir.

Kurum; tesislerini, imkânları dâhilinde, Millî Savunma Bakanlığından alacağı siparişleri karşılayacak bir halde bulundurmaya mecburdur.

Millî Savunma Bakanlığınca, kuruma yapılan siparişler için 2490 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu siparişler için, 1050 sayılı Kanunun 83 ncu maddesi gereğince ve karşılığında teminat aranmadan sipariş bedelinin en az % 50 si nispetinde avans verilir.

Malzeme stokları

DÖRDÜNCÜ MADDE — Millî Savunma Bakanlığı, bedeli ile bakım ve muhafaza giderleri bakanlık bütçesinden ödenmek üzere kuruma harb ihtiyatı stokları yaptırabilir. Kurum, bu stokları aynen iade edilmek veya bedeli siparişlere mahsup olunmak şartıyla adı geçen Bakanlığın muvafakatiyle kullanabilir.

İkinci Bölüm*Malî hükümler**Sermaye*

BEŞİNCİ MADDE — Kurumun sermayesi dört yüz milyon liradır.

ALTINCI MADDE — Kurumun sermayesi aşağıdaki kaynaklardan terekkiüp eder :

- a) Bu kanunun 18 nci maddesi gereğince kuruma intikal edecek her çeşit kıymetler;
- b) Hazineye ait menkul ve gayrimenkul mallarla 19 ncu madde gereğince kuruma devredilecek tesislerin 7 nci maddeye göre tesbit olunacak değerleri;
- c) 9 ncu maddeye göre sermayeye eklenecek kârlar;
- d) Maliye Bakanlığı Bütçesine her yıl konulacak ödenekler.

YEDİNCİ MADDE — 6 nci maddenin (b) fıkrası gereğince kuruma devredilecek menkul ve gayrimenkul malların değerleri, Millî Savunma, Maliye ve İşletmeler Bakanlıklarıyla Umumi Murakabe Heyeti ve kurum temsilcilerinden toplu bir heyet tarafından takdir ve tesbit olunur.

Krediler

SEKİZİNCİ MADDE — Kurum, Bakanlar Kurulu kararıyla faizli veya faizsiz, ikramiyeli veya ikramiyesiz, kâra iştirakli veya iştiraksiz uzun vâdeli tahviller çıkarabileceği gibi 15 yıla kadar vâdeli istikrazlar yapabilir. Bunların tutarı kurumun itibari sermayesinin yarısını geçemez.

Maliye Bakanlığı, kurumun yapacağı 10 yıl ve daha uzun vâdeli istikrazlara kefalet edebilir.

Kâr taksimi ve ihtiyatlar

DOKUZUNCU MADDE — Elde edilecek kârlardan 3460 sayılı Kanunun 42 nci maddesine göre ayrımlar yapıldıktan sonra bakiye itibari sermayenin 4 te birine ulaşınca kadar fevkalâde ihtiyat olarak ayrılır.

Bu miktarlar dolduktan sonra kâr sermayeye ilâve olunur.

Fevkalâde ihtiyatlara Maliye Bakanlığı Bütçesine konacak ödeneklerle ilâveler yapılabilir. Kurumun zararları yukarıda yazılı ihtiyatlardan karşılanır.

Vergi ve resim muafiyetleri

ONUNCU MADDE — a) Kurumun Millî Savunma Bakanlığına yapacağı teslimlerden elde edeceği kârlar, Kazanç ve Buhran vergileriyle zamlarından, Gelir ve Kurumlar vergilerinden ve bu vergiler yerine geçecek olan vergilerden;

b) Kurumun imal edeceği, kara, deniz ve hava harb teçhizatından sayılan, fertler tarafından kullanılması kanunla menedilmiş bulunan vasıtalarla malzemenin

imalinde ilk madde veya yardımcı madde veya işletme malzemesi olarak kullanılmak üzere kurum tarafından yabancı memleketlerden getirilecek maddeler, (miktarı ve memleket içinde ihtiyaca yeter derecede tedarikinin mümkün bulunmadığı Maliye, Ekonomi ve Ticaret ve İşletmeler Bakanlıklarının müşterek teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tesbit ve kabul edilmek kaydıyla) ithal sırasında alınan, Hazineye, özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harç ve zamlarından ve gümrük ardiye ücretlerinden;

c) (b) fıkrasında yazılı maddelerden yurt içinde kısmen imal ve istihsal edilip satın alınacaklar kuruma teslimlerinde Muamele Vergisinden;

Muafır.

ON BİRİNCİ MADDE — Kurumun hesap yılı, Devlet Bütçe yılı tarihinden iki ay sonra başlar.

Üçüncü Bölüm

İdare ve Murakabe organları

ON İKİNCİ MADDE — 3460 sayılı Kanuna göre kurulan Umumi Heyete Millî Savunma ve İşletmeler Bakanlarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonunun Başkanı, Sözcüsü ve Kâtibi ile her teşriî yıl için bu Komisyondan seçilecek beş üye de katılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Kurum ve müesseselerinin işlem ve hesapları üzerinde Umumi Heyetin ve Umumi Murakabe Heyetinin yapacağı inceleme ve denetlemeler kurum işlerinin hususiyetine uygun bir şekilde gizli olarak yapılır.

3460 sayılı Kanuna göre Umumi Murakabe Heyetine ve diğer mercilere gönderilmesi gereken her türlü kâğıt ve vesikalar, Kurum Genel Müdürlüğünde, müessese müdürlüklerinde ve işletmelerde incelenir. Bunlardan adı geçen kanuna göre Umumi Murakabe Heyetine verilmesi zaruri olanların bu Heyete ve Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanacak raporların İşletmeler Bakanlığına ve Kurum Genel Müdürlüğüne verilme şekli, İşletmeler Bakanlığı, Umumi Murakabe Heyeti Başkanlığı ve Kurum Genel Müdürlüğü arasında kararlaştırılır.

Bu raporların teksir ettirilmesi veya bastırılması Kurum Genel Müdürlüğü tarafından yapılabilir.

Kurum ve müesseselerine ait bilânço, kâr ve zarar hesapları, Umumi Murakabe Heyeti raporları ve Umumi Heyet zabıt ve kararları tevzi, neşir ve ilân edilmez.

Kurumun bilânçosu, bilânço yılının bitmesinden itibaren üç ay zarfında tanzim edilerek Umumi Murakabe Heyetine verilir. Heyet incelemelerini üç ay içinde tamamlayarak raporunu en geç Kasım ayında İşletmeler Bakanlığına ve kuruma verir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Kurum, biri genel müdür olmak üzere yedi kişilik bir yönetim kurulunca idare olunur.

Yönetim Kurulu Başkanı ile iki üye İşletmeler Bakanının, iki üye Millî Savunma Bakanının ve bir üye de Maliye Bakanının teklifleri üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla tâyin olunur.

Başkan ve üyelerin (Genel Müdür hariç) hizmet süreleri üç yıldır. Süresi bitenlerin yeniden tâyinleri caizdir.

İşletmeler Bakanınca teklif edilecek başkan ile iki üyeden birinin ve Millî Savunma Bakanınca teklif edilecek iki üyeden birinin Askerî Fabrikalarda ve kurumda veya resmî ve hususi endüstri teşekkül ve müesseselerinde veya Millî Sa-

vunma Bakanlığının makine ve kimya sanayii ile ilgili teknik teşkilâtında en az beş yıl başarılı hizmet görmüş olmaları şarttır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Kurumun bir genel müdürü ve lüzumu kadar yardımcısı bulunur. Genel müdür ve yardımcılarının yüksek tahsil görmüş olmaları ve teknik işlerle meşgul olacak yardımcıların da yüksek mühendis olmaları şarttır.

Genel Müdür İşletmeler Bakanının teklifi, Genel Müdür yardımcıları Genel Müdürün inhası ve İşletmeler Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tâyin olunur.

Genel Müdür, kurumun en büyük icra âmiri olup kurumun bütün iş ve işletmelerini kanunlara ve tüzüklere, Yönetim Kurulu kararlarına ve kurumun işgal konularının icaplarına göre sevk ve idare eder. Genel Müdür, tesislerin iç ve dış emniyetini koruyucu her türlü tedbirleri almak ve uygulamakla yetkilidir.

Genel Müdür yardımcıları, Genel Müdürdan alacakları direktif ve yetki ile onun adına hareket ederler.

Dördüncü Bölüm

Çeşitli hükümler

Personel işleri

ON ALTINCI MADDE — Millî Savunma Bakanlığı, kurumun muvafakatiyle, personel yetiştirmek için, masrafları Bakanlık Bütçesinden ödenmek üzere kurum, müessese ve işletmelerinden eğitim ve staj maksadiyle faydalanabilir ve İşletmeler Bakanlığının isteği üzerine müessese ve işletmeleri sanatkâr erlerle de takviye edebilir.

Sanatkâr erlere, ehliyetlerine göre kurumca gündelik verilir. Bu takdirde bunlara Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinden aylık, yiyecek ve giyecek gideri verilmeyiz.

ON YEDİNCİ MADDE — Kurum, teknik personel ihtiyacını karşılamak üzere yurt içinde ve dışında öğrenci okutabileceği gibi kendisine lüzumlu müte-hassis elemanlar da yetiştirir.

Kuruma intikal edecek tesisler

ON SEKİZİNCİ MADDE — Aşağıda yazılı fabrika ve tesislerle Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve Grup müdürlüklerinin bütün menkul ve gayrimenkul mevcutları, alacak ve borçları ve 2013 ve 2236 sayılı kanunlar gereğince işletilmekte olan döner sermayelerle bundan mütevellit alacak ve borçlar ve çeşitli kanun ve tüzüklerle Askerî Fabrikalara tanınmış olan bütün haklar ve yetkiler bu kuruma intikal eder :

1. Kırıkkale'deki fabrika ve tesislerle diğer bütün binalar;
2. Elmadağ Barut ve Patlayıcı Maddeler Fabrikaları;
3. Ankara Fişek Fabrikası;
4. Ankara Silâh Fabrikası;
5. Ankara Marangoz Fabrikası;
6. Mamak Gaz ve Maske Fabrikası;
7. Kayaş Kapsül Fabrikası ve Mermi imlâhanesi;

8. Bakırköy Barut Fabrikası;
9. Silâhtarğa Av Fişegi Fabrikası.

ON DOKUZUNCU MADDE — 18 nci maddede yazılı olanlar dışında kalıpta Millî Savunma Bakanlığınca işletilen fabrika ve sabit tamirhaneler, Kurumun isteği ve Millî Savunma ve İşletmeler Bakanlıklarının teklifi üzerine ilerde Bakanlar Kurulu kararıyla kuruma 18 nci madde hükümlerine göre devredilebilir.

Şu kadar ki; sözü edilen tesisler içinde doğrudan doğruya istihsale yarıyan makinalar, alât, edevat, malzeme ve hurdalar kurumun isteği üzerine Millî Savunma ve İşletmeler Bakanlıklarının kararıyla kuruma intikal eder ve bunların kıymetleri ödenmiş sermayeye ilâve olunur.

YIRMİNCİ MADDE — 18 nci ve 19 ncu maddeler hükümlerine göre yapılacak devir, intikal, ferağ ve tescil işlemlerinden dolayı hiçbir vergi, resim ve harç alınmaz.

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Kurumun çalışma konularına giren işler için lüzumlu olan arazi, arsa ve binalardan özel kişilere ait olanlar genel müdürün teklifi ve yönetim kurulunun kararı ve İşletmeler Bakanının tasvibiyle Menafii Umumiye İstimlâk Kararnamesi gereğince kamulaştırılabilir.

Bu mallardan genel, katma ve özel bütçeli dairelere ve İktisadi Devlet Teşekkül ve müesseselerine ait olanlar, İşletmeler Bakanının teklifi, Bakanlar Kurulu kararıyla ve bedel takdiri suretiyle satın alınır. Bu bedel Maliye ve İşletmeler Bakanlıkları, ilgili daire ve teşekkülün ve kurumun birer temsilcisi ile, mahallî Bayındırlık temsilcisinden müteşekkil bir heyet tarafından takdir olunur.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Kurumun ve kuracağı müesseselerin malları, Devlet mallarının hak ve ruçhanlarını haizdir. Gayrimenkulleri kamulaştırılmaz.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — İş Kanununa ve çalışma mevzuatına göre kurum ve müesseseleriyle işletmeleri üzerindeki Çalışma Bakanlığının yetkileri İşletmeler Bakanlığı tarafından kullanılır.

Emniyet ve muhafaza

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — a) Kurum ve müesseselerine ait fabrikalar, atelyeler, depolar ve diğer binalar 1110 sayılı Askerî Memnu Mıntakalar Kanununun uygulanması bakımından askerî mebaniden sayılır.

Bunlardan askerî müfrezeler tarafından muhafazasına lüzum görülecekler mahal ve zaman itibariyle Millî Savunma ve İşletmeler Bakanlıklarınca birlikte tesbit olunur.

Kurum ve müesseseleri işçilerinin 5018 sayılı Kanuna göre kurabilecekleri işçi sendikalarının bütün teşebbüs ve faaliyetleri ve adı geçen kanun hükümlerinin tam olarak uygulanması kurum tarafından da takip edilir.

b) Kurum ve müesseselerine ait bütün iş yerlerinde siyasi maksatla toplantılar, nümayişler yapılamıyacağı gibi bu maksatla kurum mensuplarına sözlü veya yazılı telkinlerde de bulunulamaz.

c) (b) fıkrası hükmüne muhalif hareket edenlerle Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddelerinde yazılı suçları kurum ve müesseseleri mensupları arasında işliyenler hakkında Askerî Ceza Kanununun 148 nci maddesinde yazılı cezalar uygulanır.

d) Kurum topluluğunda vazife alacak olan bilûmum memurlar, yabancı ka-

dınlarla evlenemezler. Evlenmiş olanlarla evlenecekler hakkında 1393 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Tüzük yapılması

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun uygulanma suretini gösterir bir tüzük yapılır.

Kaldırılan kanunlar

YİRMİ ALTINCI MADDE — Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğüne müte-davil sermaye verilmesine dair olan 2013 sayılı Kanunla buna ek 2236 sayılı Ka-nun kaldırılmıştır.

Beşinci Bölüm

Geçici hükümler

Başlangıç bilânçosu

GEÇİCİ MADDE 1. — Kurumun, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle bir başlangıç bilânçosu tanzim olunur.

Başlangıç bilânçosunun aktifine :

a) 18 nci madde gereğince kuruma intikal edecek bütün menkul ve gayrimenkullerin defter kıymetleri;

b) Bunlardan bugünkü değerleri defter kıymetlerinden aşağı olanların veya defter kıymetleri olmıyanların, İşletmeler Bakanlığınca tâyin edilecek ve Millî Savunma Bakanlığının bir temsilcisini de ihtiva edecek uzmanlar heyeti vasıtasıyla ve İşletmeler Bakanlığınca belirtilecek esas ve şartlar dâhilinde takdir edilecek kıymetleri;

c) Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü'nün ve 2013, 2236 sayılı kanunlar gereğince işletilmekte olan döner sermayelerin nakit ve alacakları;

Dercolunur.

Başlangıç bilânçosunun pasifine :

a) Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü'nün ve 2013, 2236 sayılı kanunlar gereğince işletilmekte olan döner sermayelerin borçları;

b) Bilânçonun aktifine ait kıymetler arasında yer alacak olup Millî Savunma Bakanlığına teslimi gereken her nevi imalât safhası tamamlanmış veya tamamlanmamış mamûllerin aktifteki bedelleri;

c) Çürük alacaklar için usulî dairesinde ayrılacak karşılıklar;

Dercolunur.

Bu suretle aktif ve pasif kısımlarına dercolunan kıymetler toplamı arasındaki fark 6 ncı maddenin (a) fıkrasında yazılı sermayeyi teşkil eder.

Kurumun ilk hesap yılı kanunun yürürlük tarihinden başlar ve mütaakıp hesap yılının 11 nci maddede yazılı başlangıç tarihine kadarki zamana da içine alır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Geçici birinci maddenin pasif kısmı (b) fıkrasında sözü edilen mamullerden her nevi imalât safhası tamamlanmış olanlarla devir tarihinde yarı mamul halde olup Millî Savunma Bakanlığınca ikmalinden vazgeçilmiş olan siparişler bedelsiz Millî Savunma Bakanlığına teslim olunur.

İkmal edilecek yarı mamuller ise ikmal edildikten sonra Millî Savunma Bakanlığına teslim olunur ve ikmalleri için kurumca yapılan masraflar, bu masraflar nispetinde ilâve olunacak kârlarla birlikte Millî Savunma Bakanlığından tahsil olunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — a) Kurum ve müesseselerinin işçileri hakkında, müktesep hakları ihlâl etmiyecek surette özel bir kanunla İşçi Sigortalarına devroluncaya kadar, 26 . I . 1939 tarihli ve 3575 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

b) Kurum ve müesseselerinde hizmet alacak aylıklı veya ücretli memur ve hizmetliler (a) fıkrasında sözü edilen sandığın (A) kısmına dâhil olarak bu kısmın sağladığı haklardan faydalanırlar.

c) 3575 sayılı Kanuna göre Millî Savunma Bakanlığı Bütçesinden sandığa yapılmakta olan % 3 ve 5 nispetindeki ödemeler kendi mensupları için kurum tarafından yapılır.

d) Sandık yönetim kuruluna Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğünce seçilmiş olan dört üyenin görevleri bu kanunun yürürlüğü tarihinde hitam bulur. Yerlerine kurum mensupları arasından dört üye aynı esaslar dâhilinde kurumca seçilir.

e) 26 . I . 1939 tarihli ve 3575 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğüne verilmiş olan Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi kurum genel müdürlüğüne ait olup aynı Kanunun 8 nci ve 44 ncü maddelerinde yazılı yetkilerden kurum ve müesseseleri mensuplarına taallük edenler kurum genel müdürlüğünce kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 4. — a) 18 nci maddede yazılı yerlerde çalışan subay, askerî memur ve sivil aylıklı memurlardan kurumda görevlendirileceklere keyfiyet bu kanunun neşrini mütaakıp yazı ile bildirilir. Bunlar sözü edilen tebliğden itibaren 15 gün zarfında kurumda vazife alıp almayacaklarını yazılı olarak Millî Savunma Bakanlığı ile Askerî Fabrikalar veya Kurum Genel Müdürlüğüne bildirirler.

Kendilerine tebliğat yapılmıyanlarla kurumda vazife kabul etmeyenler Millî Savunma Bakanlığı teşkilâtında kahrılar.

Kurumda vazife alacak subay ve askerî memurların, 1076 sayılı Kanun ile ek ve tadilleri hükümleri mahfuz kalmak üzere, kurumda vazifeye tâyinleri tarihinden itibaren muvazzaflık sıfatları hitam bulur.

Bu suretle kurumda kalacakların tâyin tarihine, Millî Savunma Bakanlığı teşkilâtında kalacakların ayrılma tarihine kadar kurumda geçen hizmetleri için ordu-daki bütün hakları mahfuzdur.

Kurumun kesin teşkilât kadroları tesbit edilinceye kadar uygulanacak ilk kadrolar Askerî Fabrikalar veya Kurum Genel Müdürlüğünce hazırlanır ve İşletmeler Bakanının tasdikına sunulur.

Bu kanundaki tebliğ işleri Askerî Fabrikalar veya Kurum Genel Müdürlüğünce yapılır.

b) (a) fıkrasındaki işlemler tamamlanuncaya kadar, kanunun yürürlüğü tarihinde Askerî Fabrikalarda çalışmakta bulunanların aylık, ücret ve bütün istihkakları, özel kanunlarına göre emsali gibi işleme tâbi tutulur. Ödemeler Kurum tarafından yapılır. Bu işlemler 30 Nisan 1950 tarihini geçemez.

c) Askerî fabrikalar (Kara, Deniz, Hava) ve Millî Savunma Bakanlığı hesabına tahsil ettirilerek yetiştirilmiş ve halen Millî Savunma Bakanlığı teşkilâtında çalışmakta olan subay ve askerî yüksek mühendis, mühendis ve kimyagerler mü-

racaat ettikleri takdirde Millî Savunma Bakanlığının ve Kurum Genel Müdürlüğü'nün muvafakatleri ile Kuruma nakledilirler;

d) 18 nci maddede yazılı yerlerde çalışan subay, askerî memur ve sivil aylıklı memurlardan Millî Savunma Bakanlığı teşkilâtında çalışmasına lüzum görülenler, bu kanunun yürürlüğü tarihine kadar Millî Savunma Bakanlığınca Askerî Fabrikalardan alınabilirler. Bunlar istedikleri ve Askerî Fabrikalarca da muvafakat edildiği takdirde Millî Savunma Bakanlığı teşkilâtına geçerler.

GEÇİCİ MADDE 5. — Geçici dördüncü maddeye göre Kurumda görev alacaklardan mecburi hizmeti bulunanlar tahsile gitmezden evvel taahhüt ettikleri mecburi hizmetlerinden bakiye sürelerini doldurmadıkça; subay ve askerî memurlar 15 senelik istifa sürelerini tamamlamadıkça Kurumdan ayrılamazlar. Bunlardan hem istifa hem mecburi hizmet süresine, tâbi olanlar istifa süreleri dolduktan sonra mecburi hizmet sürelerini ikmal etmemişler ise bu bakiye süreyi de tamamlamaya mecburdurlar.

Ayrılanlardan mecburi hizmeti olanlar hakkında taahhütleri gereğince takibat yapılacağı gibi askerlikten geçenlerden ayrılanlar hakkında da askerî şahıslar hakkındaki müeyyideler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — 18 nci maddede yazılı yerlerde, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte muvazzaf veya ihtiyat askerlik hizmetlerini yapmakta olan yedek subaylarla harb sanavîi erleri terhislerine kadar hizmetlerine kurumda devam ederler. Bunlar hakkında 16 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Askerî Fabrikalar hesabına bölge sanat okullarında veya sanat enstitülerinde tahsilde bulunanların tahsilleri ile ilgili her türlü işlemleri ve mecburi hizmet taahhütleri kuruma intikal eder. Bunların giderleri Kurumca karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü ihtiyacı için memleket içinde veya dışında tahsilde bulunan askerî memur öğrencilerle öğrenime gönderilmezden önce Askerî Fabrikalar topluluğunda çalışmış olan subay öğrencilerin Kurum Genel Müdürlüğüne kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren 15 gün zarfında hazırlanıp gönderilecek yazı üzerine kurum emrine geçip geçmiyeceklerini, kendilerine tebliğ tarihinden itibaren en çok üç ay içinde Millî Savunma Bakanlığınca ve Kurum Genel Müdürlüğüne yazılı olarak bildirmeleri şarttır.

Kurum emrinde kalacak öğrencilerin tahsillerine devamlarına ait her türlü işlemler ve mecburi hizmet taahhütleri kuruma intikal eder. Şu kadar ki, bunların 1950 yılına ait bütün masrafları Millî Savunma Bütçesinden karşılanır.

GEÇİCİ MADDE 9. — 18 nci maddede sayılan yerlerde çalışanlardan kurumda hizmet alacak subay ve askerî memurlara bir defaya mahsus olmak üzere 500 lira giyim parası kurum tarafından verilir.

GEÇİCİ MADDE 10. — Askerî Fabrikalar kadrosunda yer almış olan muhafaza birlikleri; kadroları, teşkilât ve masraflarıyla Millî Savunma Bakanlığınca emrine geçmekle beraber muhafaza hizmetlerine devam ederler. Bu muhafaza hizmeti Millî Savunma ve İşletmeler Bakanlıklarının müştereken karar verecekleri tarihte sona erer.

GEÇİCİ MADDE 11. — Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü 1950 yılı Bütçesinin toplamı olan (23 210 024) liradan bu kanunun yürürlüğü tarihindeki ba-

kiye ödenek, Millî Savunma Bakanlığı Kara Kuvvetleri 1950 yılı Bütçesinde açılacak özel bölüme aktarılmıştır.

Millî Savunma Bakanlığı kadrolarına geçecek subay, askerî ve aylıklı sivil memurların aylık ve diğer istihkaklarına ve açıkta kalacak subay, askerî ve aylıklı sivil memurların açık aylıklarına yetecek ödenek ile muhafaza birliklerinin bilûmum giderleri karşılığı bu bölümden Millî Savunma Bakanlığının Kara Kuvvetleri 1950 yılı Bütçesinin ilgili tertiplerine, Millî Savunma Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanı tarafından aktarılır. Bu bölümün bakiye ödeneği Millî Savunma Bakanlığınca yapılacak sipariş karşılığı olarak bu kanunun üçüncü maddesi gereğince kuruma ödenir.

Yapılacak siparişe mahsuben kuruma Millî Savunma Bakanlığı tarafından 1 Nisan 1950 tarihinde (15) milyon lira avans olarak verilir.

GEÇİCİ MADDE 12. — Bu kanun hükümleri dairesinde kuruma intikal eden tesisler 3460 sayılı Kanunun 26 nci maddesi gereğince müessese haline getirilmeye kadar yine aynı maddenin 2 nci fıkrasına göre kuruma bağlı teşebbüsler halinde idare olunur.

GEÇİCİ MADDE 13. — 19 ncu madde gereğince kuruma geçecek tesislerde çalışan personelden kurumda hizmet alacaklar hakkında da bu kanunun geçici 3, 4, 5 ve 9 ncu maddeleri hükümleri uygulanır.

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun geçici 4 ncü maddesi hükmü yayımı tarihinden itibaren, diğer hükümleri 31 Mart 1950 tarihinde yürürlüğe girer.

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

11 Mart 1950

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası :

9 . III . 1950 ve 1/639

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası :

11 . III . 1950 ve 4/225

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları :

Cilt Sayfa

22 233

24 1230

25 162:166,174:193,249:256,256:259